

جرائم علیه تکالیف خانوادگی در نکاح

مؤلفین:

عنایت الله محمودیان

الهام مراقی

انتشارات سخنوران - ۱۳۹۷

سرشناسه	: محمودیان، عنایت‌الله، ۱۳۴۷ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: جرایم علیه تکالیف خانوادگی در نکاح/موقوفین عنایت‌الله محمودیان، الهام مراقی.
مشخصات نشر	: تهران : سخنوران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ج. ۳۷۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۷۴۷-۴
وضع فهرس نویسی	: قیفا
یادداشت	: کتبنامه: ص. ۲۵۳.
موضوع	: حقوقی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Marriage law -- Iran
موضوع	: حقوق خانواده -- ایران
موضوع	: Domestic relations -- Iran
شناسه افزوده	: مراقی، الهام، ۱۳۷۱ -
رده بندی کنگره	: K ۴۱۱۹۷ ج ۲ / ۴۵۵ K
رده بندی دیویی	: ۶/۵۵۰۱۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۰۳۰۲۰

شماره تماس: ۰۹۱۰۹۴۹۰۷۵۳-۰۲۱۶۶۹۱۰۳۷۱

آدرس: کارگر شمالی، بعد از ادوارد بران، شماره ۱۴۰۷، طبقه اول، انتشارات سخنوران

آدرس الکترونیکی: thesis.puh2011@gmail.com

آدرس سایت: www.thesispublication.com

جرایم علیه تکالیف خانوادگی در نکاح

❖ مؤلفین:	عنایت‌الله محمودیان، الهام مراقی
❖ ناشر:	سخنوران
❖ صفحه آرا و طراح جلد:	پیشگامان مسیر دانش
❖ نوبت چاپ:	اول
❖ سال چاپ:	۱۳۹۷
❖ شمارگان:	جلد ۱۰۰۰
❖ شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۷۴۷-۴
❖ قیمت:	۲۲۰۰۰ تومان

۱۱	مقدمه
	بخش اول: ضرورت و نحوه‌ی حمایت حقوق کیفری از خانواده
۱۷	فصل اول: سره: ت حمایت حقوق کیفری از خانواده
۱۷	مبحث اول: جایگاه حقوق کیفری در تقسیم بندی حقوق
۱۸	گفتار اول: نحوه‌های تقسیم حقوق
۱۸	بند اول: تعریف حقوق عمومی و حقوق خصوصی
۲۳	بند دوم: تعریف حقوق کیفری
۲۸	گفتار دوم: ارتباط حقوق کیفری با حقوق مدنی
۲۹	بند اول: تاثیر مفاهیم مدنی در حقوق کیفری
۳۲	بند دوم: ارتباط حقوق مدنی و آیین دادرسی کیفری
۳۳	گفتار سوم: تفکیک حقوق کیفری از حقوق مدنی با تاکید بر مسائل خانواده
۳۴	بند اول: ضرورت تفکیک حقوق کیفری از حقوق مدنی
۳۸	بند دوم: معیارهای تفکیک حقوق کیفری از حقوق مدنی
۴۵	مبحث دوم: ارتباط حقوق کیفری و حقوق خانواده
۴۶	گفتار اول: ماهیت خانواده
۴۶	بند اول: تعریف خانواده
۵۴	بند دوم: کارکردهای خانواده
۵۷	بند سوم: خانواده و حریم خصوصی
۶۶	گفتار دوم: ضرورت ورود حقوق کیفری به حوزه‌ی خانواده
۶۶	بند اول: برقراری نظم در جامعه
۷۰	بند دوم: حفظ حقوق اعضای جامعه

فصل دوم: ویژگی‌های حقوق کیفری خانواده.....	۷۵
مبحث اول: ویژگی‌های حقوق کیفری خانواده از جنبه‌ی ماهوی.....	۷۸
گفتار اول: جرم انگاری رفتارهای مضر به خانواده و ویژگی‌های مربوط به آن.....	۷۸
بند اول: مفهوم جرم انگاری.....	۷۸
بند دوم: شاخصه‌ها و معیارهای جرم انگاری.....	۸۰
گفتار دوم: پاسخ‌های کیفری.....	۹۸
بند اول: بار کردن کمترین اثر منفی بر خانواده (اصل تحکیم خانواده).....	۱۰۱
بند دوم: دارا بودن بیشترین اثر بازدارندگی.....	۱۰۳
بند سوم: تنوع مجازات‌ها.....	۱۰۵
بند چهارم: اصل ماهیت دوگانه به جرایم.....	۱۰۷
بند پنجم: توجه به خصوصیات ناشی از ارتکاب جرم.....	۱۰۸
مبحث دوم: ویژگی‌های حقوق کیفری خانواده از جنبه‌ی شکلی.....	۱۱۴
گفتار اول: در مرحله‌ی پیش از دادرسی کیفری.....	۱۱۶
گفتار دوم: در مرحله‌ی طرح شکایت.....	۱۱۹
گفتار سوم: در مرحله‌ی محاکمه.....	۱۲۰

بخش دوم: جرایم مرتبط با انعقاد نکاح

فصل اول: جرایم ناقض مقررات ماهوی مرتبط با نکاح.....	۱۳۷
مبحث اول: جرم ازدواج با دختر زیر سن نکاح.....	۱۳۸
گفتار اول: شرط سن برای نکاح در فقه.....	۱۳۹
گفتار دوم: شرط سن برای نکاح در قوانین و مقررات.....	۱۴۱
گفتار سوم: پیشینه‌ی جرم انگاری ازدواج با دختر زیر سن نکاح.....	۱۴۴
گفتار چهارم: ارکان جرم ازدواج با دختر زیر سن نکاح.....	۱۴۸
بند اول: رکن مادی جرم ازدواج با دختر زیر سن نکاح.....	۱۴۹
بند دوم: رکن معنوی جرم ازدواج با دختر زیر سن نکاح.....	۱۵۷
گفتار پنجم: مجازات ازدواج با دختر زیر سن نکاح.....	۱۵۹
گفتار ششم: معاونت در جرم ازدواج با دختر زیر سن نکاح.....	۱۶۴

- مبحث دوم: جرم ازدواج با زن شوهردار یا در عده ۱۶۵
- گفتار اول: حکم ازدواج با زن شوهر دار یا در عده در فقه امامیه ۱۶۶
- گفتار دوم: پیشینه‌ی قانونی جرم ازدواج با زن شوهردار یا در عده ۱۶۸
- گفتار سوم: ارکان جرم ازدواج با زن شوهردار یا در عده ۱۷۰
- بند اول: رکن مادی جرم ازدواج با زن شوهردار یا در عده ۱۷۰
- بند دوم: رکن معنوی جرم ازدواج با زن شوهردار یا در عده ۱۷۶
- گفتار چهارم: مجازات ازدواج با زن شوهردار یا در عده ۱۸۰
- مبحث سوم: جرم فریب در نکاح ۱۸۲
- گفتار اول: پیشینه‌ی قانونی جرم انگاری فریب در نکاح ۱۸۴
- گفتار دوم: ارکان جرم فریب در نکاح ۱۸۵
- بند اول: رکن مادی جرم فریب در نکاح ۱۸۵
- بند دوم: رکن معنوی جرم فریب در نکاح ۱۹۹
- گفتار سوم: مجازات جرم فریب در نکاح ۲۰۰
- فصل دوم: جرایم ناقض مقررات شایع مرتبط با نکاح ۲۰۷**
- مبحث اول: جرایم مرتبط با ثبت نکاح ۲۰۷
- گفتار اول: جرم عدم ثبت نکاح ۲۰۸
- بند اول: پیشینه‌ی الزام به ثبت نکاح در حقوق ایران ۲۰۹
- بند دوم: ضرورت جرم انگاری عدم ثبت نکاح ۲۱۳
- بند سوم: ارکان جرم عدم ثبت نکاح ۲۱۶
- بند چهارم: مجازات جرم عدم ثبت نکاح ۲۲۷
- گفتار دوم: جرایم مرتبط با عدم ارائه‌ی گواهی سلامت حین ثبت نکاح ۲۳۱
- بند اول: تحولات قانونی جرایم مرتبط با عدم ارائه‌ی گواهی سلامت حین ثبت نکاح ۲۳۱
- بند دوم: ارکان جرایم مرتبط با عدم ارائه‌ی گواهی سلامت حین ثبت نکاح ۲۳۵
- بند سوم: مجازات جرایم مرتبط با عدم ارائه‌ی گواهی سلامت حین ثبت نکاح ۲۴۳
- مبحث دوم: جرایم مرتبط با اذن بر نکاح ۲۴۵
- گفتار اول: جرایم مرتبط با ازدواج زن ایرانی با مرد خارجی بدون اخذ اذن از دولت ۲۴۵
- بند اول: پیشینه‌ی قانونی جرایم مرتبط با ازدواج زن ایرانی و مرد خارجی ۲۴۶

بند دوم: ارکان جرایم مرتبط با ازدواج زن ایرانی و مرد خارجی بدون اخذ مجوز.....	۲۴۸
بند سوم: مجازات جرم.....	۲۵۲
گفتار دوم: جرایم مرتبط با ازدواج مجدد مرد متاهل بدون اذن دادگاه.....	۲۵۴
بند اول: تحولات قانونی جرایم مرتبط با ازدواج مجدد مرد متاهل بدون اذن دادگاه.....	۲۵۶
بند دوم: نقد و بررسی.....	۲۶۳

بخش سوم: جرایم مربوط به تکالیف زوجیتی و انحلال نکاح

فصل این: جرایم مربوط به تکالیف زوجیتی.....	۲۷۳
مبحث اول: ترک انفاق به زوجه.....	۲۷۴
گفتار اول: تحولات قانونی جرم ترک انفاق به زوجه.....	۲۷۴
گفتار دوم: ارکان جرم ترک انفاق به زوجه.....	۲۷۷
بند اول: رکن مادی جرم ترک انفاق به زوجه.....	۲۷۷
بند دوم: رکن معنوی جرم ترک انفاق به زوجه.....	۳۰۵
گفتار سوم: مجازات جرم ترک انفاق.....	۳۰۷
مبحث دوم: انکار زوجیت یا ادعای زوجیت.....	۳۰۹
گفتار اول: تحولات قانونی جرایم انکار زوجیت یا ادعای آن.....	۳۰۹
گفتار دوم: ارکان جرایم انکار زوجیت یا ادعای آن.....	۳۱۰
بند اول: رکن مادی جرایم انکار زوجیت یا ادعای آن.....	۳۱۱
بند دوم: رکن معنوی جرایم انکار زوجیت یا ادعای آن.....	۳۱۶
گفتار سوم: مجازات جرایم انکار زوجیت یا ادعای آن.....	۳۱۸
فصل دوم: جرایم مرتبط با انحلال نکاح.....	۳۲۵
مبحث اول: جرم اجرای طلاق و فسخ نکاح بدون رعایت مقررات.....	۳۲۷
گفتار اول: رکن مادی جرم اجرای طلاق و فسخ نکاح بدون رعایت مقررات.....	۳۲۷
بند اول: رفتار فیزیکی جرم.....	۳۲۷
بند دوم: شرایط مقارن با رفتار فیزیکی.....	۳۳۴
گفتار دوم: رکن معنوی جرم اجرای طلاق و فسخ نکاح بدون رعایت مقررات.....	۳۳۶
مبحث دوم: جرم رجوع به زوجیت یا انفساخ نکاح بدون رعایت مقررات.....	۳۳۷

۳۳۸	گفتار اول: جرم عدم ثبت رجوع
۳۴۰	گفتار دوم: جرم عدم ثبت انفساخ نکاح
۳۴۲	مبحث سوم: جرم عدم اعلام بطلان نکاح یا طلاق
۳۴۵	فصل سوم: نتیجه گیری و منابع
۳۴۵	مبحث اول: نتیجه گیری
۳۵۳	مبحث دوم: فهرست منابع

مقدمه

عناوینی چون پدر، مادر، دختر، همسر و ... در خانواده، هر یک دارای حقوق و تکالیفی هستند. در صورتی که الزامات هر یک از این نقش‌ها در خانواده رعایت نشود منجر به وقوع جرایمی می‌شود که در قانون مجازات اسلامی با عنوان جرایم برضد حقوق و تکالیف خانواده شناخته می‌شود. در زیر به این جرایم اشاره می‌شود. ابتدائاً باید اشاره نمود که جر: «فعل یا ترک فعلی است که قانونگذار برای آن مجازات تعیین کرده است»

فریب برای ازدواج

حتماً شما هم این عنوان را بارها شنیده‌اید. کسی برای اینکه با فرد مورد علاقه‌اش ازدواج کند با امور واهی از قبیل داشتن تحصیلات عالی، تمکن مالی، موقعیت اجتماعی، شغل و سمت خاص، تجرد و امثال آن فرد را ترغیب به ازدواج می‌کند. این عمل جرم است و مجرم به خاطر فریب طرف مقابل به استناد ماده ۶۴۷ قانون مجازات اسلامی به حبس تعزیری از ۶ ماه تا دو سال محکوم می‌شود.

ازدواج با دختر نابالغ

یکی از مجازات‌هایی که در روابط خانوادگی پیش‌بینی شده است مجازات مردی است که با دختری که به حد بلوغ نرسیده، برخلاف مقررات ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی و تبصره ذیل آن ازدواج کرده است. این مرد به حبس تعزیری از ۶ ماه تا دو سال محکوم می‌شود.

چنان که معلوم است اعمال مجازات مشروط به آن است که مقررات ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی رعایت نشده باشد. بنابراین باید ببینیم که این ماده قانونی چه ترتیبی را برای ازدواج دختر نابالغ پیش‌بینی کرده است: "عقد نکاح دختر قبل از رسیدن به سن ۱۳ سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به سن ۱۵ سال تمام شمسی منوط به اذن ولی به شرط رعایت مصلحت با تشخیص دادگاه صالح است" با توجه به این ماده برای ازدواج دختر زیر ۱۳ سال علاوه بر اجازه ولی باید حکم دادگاه مبنی بر وجود مصلحت وجود داشته باشد در غیر این صورت مردی که بدون رعایت این شرایط اقدام به ازدواج کرده است مجازات خواهد شد.

بر اساس ماده ۵ قانون حمایت خانواده هرگاه ازدواج مذکور به موقعه منتهی به نقص عضو یا مرض دائم منتهی گردد، زوج علاوه بر پرداخت دیه به حبس تعزیری درجه پنجم و اگر به موقعه منتهی نشود، زن منجر شود، زوج علاوه بر پرداخت دیه به حبس تعزیری درجه چهار محکوم می‌شود. هرگاه ولی قهری، مادر، سرپرست قانونی یا مسئول نگهداری و مراقبت و تربیت توجه به ارتکاب جرم موضوع این ماده تأثیر مستقیم داشته باشند به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شوند. این حکم در مورد عاقد نیز مقرر است.

ترک نفقه

ترک انفاق به زن امکان می‌دهد که از دادگاه اجبار شوهر خود را به پرداخت نفقه را بخواهد و اگر باز هم شوهر نفقه را پرداخت نکرد در خواست طلاق کند. برای اینکه ترک نفقه جرم باشد باید شوهر با وجود داشتن توان مالی از پرداخت نفقه خودداری کند. شرط دیگر تمکین زن است در صورت خودداری زن از تمکین، ندادن نفقه منجر به مجازات شوهر نخواهد شد علاوه بر همسر پرداخت نفقه فرزندان و همچنین پدر و مادر در صورت نیاز، بر عهده مرد می‌باشد و در صورتی که با وجود استطاعت مالی نفقه همسر و فرزند و خویشاوندان واجب‌النفقة خود را نپردازد مرتکب جرم شده

است و به استناد ماده ۵۳ قانون حمایت خانواده به حبس تعزیری درجه شش محکوم می‌شود. تعقیب کیفری منوط به شکایت شاکی خصوصی است و در صورت گذشت وی از شکایت در هر زمان تعقیب جزائی یا اجرای مجازات متوقف می‌شود. امتناع از پرداخت نفقه زوجهای که به موجب قانون مجاز به عدم تمکین است و نیز نفقه فرزندان ناشی از تلقیح مصنوعی یا کودکان تحت سرپرستی نیز مشمول مقررات این ماده است.

ازدواج بدوی - توجه به موانع

شوهر داشتن زن و در عدد بودن وی از موانع نکاح است و در صورتی که زن و مردی در این شرایط با هم ازدواج کنند مرتکب جرم شده‌اند و چنانچه این ازدواج منتهی به نزدیکی شود مجازات سنگین را در انتظار آنها خواهد بود.

اهمال در حضانت

هرگاه مسئول حضانت فرزند از انجام تکالیف مقرر خودداری کند یا مانع ملاقات طفل با اشخاص ذی‌حق شود، بر اساس ماده ۵۴ قانون حضانت خانواده برای بار اول به پرداخت جزای نقدی درجه هشت و در صورت تکرار به حبس در مجازات مذکور محکوم می‌شود.

انکار یا ادعای واهی زوجیت

هرکس در دادگاه زوجیت را انکار کند و سپس ثابت شود این انکار بی‌اساس بوده است، یا برخلاف واقع با طرح شکایت کیفری یا دعوی حقوقی مدعی زوجیت با دیگری شود، بر اساس ماده ۵۲ قانون حمایت خانواده به حبس تعزیری درجه شش و یا جزای نقدی درجه شش محکوم می‌شود. این حکم در مورد قائم‌مقام قانونی اشخاص مذکور نیز که با وجود علم به زوجیت، آن را در دادگاه انکار کنند یا علی‌رغم

علم به عدم زوجیت با طرح شکایت کیفری یا دعوای حقوقی مدعی زوجیت گردد، جاری است.

عدم ثبت ازدواج و طلاق

بر اساس ماده ۴۹ قانون حمایت خانواده چنانچه مردی بدون ثبت در دفاتر رسمی به ازدواج دائم، طلاق یا فسخ نکاح اقدام یا پس از رجوع تا یک ماه از ثبت آن خودداری یا در مواردی که ثبت نکاح موقت الزامی است از ثبت آن امتناع کند، ضمن الزام به ثبت واقعه با پرداخت جزای نقدی درجه پنج و یا حبس تعزیری درجه هفت محکوم می‌شود. این مجازات در مورد مردی که از ثبت انفساخ نکاح و اعلام بطلان نکاح یا طلاق استنکاف کند نیز مقرب است. برگرفته شده از سایت motahedi.blog.ir